

Otázka: Biosféra

Předmět: Zeměpis

Přidal(a): lukáš

Biosféra = živý obal země, tvoří ho rostliny, živočichové a mikroorganismy

zahrnuje i části ostatních sfér

- litosféra, pedosféra (povrch a podpovrchové části Země, půda)
- hydrosféra (Světový oceán, podmořský život)
- atmosféra (spodní vrstva)
- kryosféra

Biogeografie – zkoumá prostorové uspořádání biosféry a zákonitosti organismů

Rostlinstvo a živočišstvo považuje za významnou součást krajiny a pozoruje jeho vztah k ostatním složkám krajiny

Fytogeografie a zoogeografie

Složení biosféry

- a) O_2 H_2 C
- b) 99% rostlin, 1% živočichů

Podmínky pro život:

a) klimatické - určitému typu podnebí odpovídá určitý typ biosféry

- - teplota (zem. šířka, nadm. výška)
- - světlo - fotosyntéza, fototaxe (pohyb vůči zdroji světla)
- - voda - sukulenty (kaktus, baobab), hydrofyty (leknín), mezofyty

b) půdní

- chem. vlastnost - nitrofilní (N), kalcifilní (Ca), acidofilní (kyselé), halofyty (zasolené)
- fyzikální vlastnost (úrodnost, struktura, pórovitost)

c) orografické

- nadmořská výška, sklon, expozice

d) biotické = vztah k jiným organismům

- symbióza, parazitismus

Kosmopolit = organismus, který je rozšířen téměř po celé Zemi

Endemit = org. který se z místa vzniku nerozšířil dál (klokan, koala, kivi - Austrálie)

Relikt = org. žijící na jednom místě, jako pozůstatek dřívějšího rozšíření (živoucí fosílie)

Bioklimatické výškové stupně

- = vegetační
- ← nadmořská výška, od nížin k vrcholům hor se mění rostlinná i živočišná společenstva
- - nejvýrazněji jsou vyvinuty v rovníkových oblastech velehor (Andy, Kilimandžáro)

Vegetační stupně střední Evropy

1) nížinný – (do výšky 200m)

- – původní vegetace dubové lesy, člověk je vymítil, aby získal zemědělské plochy

2) pahorkatinný – (500)

- – dub, habr
- – lidé pozměnili skladbu lesů (smrkové a borové monokultury)

3) podhorský – (800)

- – buk, jedle
- – na vykácených místech smrkové monokultury

4) horský – (1200)

- – jedle, dub, smrk
- – horní hranice lesa (linie, kde les přestává být souvislý a začíná se rozpadat na skupiny)

5) subalpinský – (1900)

- – kosodřeviny (místy jalovce, borovice, modříny, vrby)
- – horské pastviny

6) alpinský – (2200)

- – travnaté a bylinné porosty, na skalách mechy a lišejníky

7) subnivální – (2500)

- – skály bez vegetace (jen Karpaty, Alpy)

8) nivální (sněžný)

- – věčný led a sníh

Vegetační stupně v Andách

1) Tierra caliente = horká země (do 1000m)

- tropický deštný prales

2) Tierra templada = mírně teplá (2000)

- horský tropický les

3) Tierra fria = chladná (3000)

- vysokohorský mlžný les

4) Paramos = pustiny (4000)

- trsy tvrdolistých travin, polštářové formy bylin

5) Tierra helada = mrazová pustina (5000)

- lišejníky, mechy

6) Nivální stupeň = stupeň věčného ledu a sněhu

Fytogeografické areály

1) Holarktická oblast

- – severní polokoule, bez tropů (největší oblast)
- – zasahuje do různých klimatických pásů
- – listnaté dřeviny mírného pásu (vrba, bříza, buk)
- – rostliny miříkovité, brukvovité, růžovité, pryskyřníkovité, prvosenky

2) Paleotropická

- – tropy Starého světa (Evropa, Asie, Afrika)
- – Afrika, jižní a jihovýchodní Asie, ostrovy Tichého a Indického oceánu

- – počtem druhů nejbohatší (47% všech rodů rostlin)
- – rostliny láčkovité, morušovníkovité, klejichovité, arekovité (datlovník)

3) Neotropická

- – tropy Nového světa (Amerika)
- – rostliny bromeliovitě, kaktusovitě, dosnovité, agávovitě

4) Australská

- – Austrálie, Tasmánie, Nový Zéland
- – ze všech rostl. oblastí nejosobitější (4/5 endemitů)
- – myrtovité (blahovičník), bukovité (nothofagus = pabuk), přesličníky

5) Kapská

- – nejmenší, jen úzký pobřežní pás jižní Afriky
- – pokojové rostliny – klívie, pelargonie, amarylky

6) Antarktická

- – nejjižnější část Jižní Ameriky, Ohňová země, Antarktida
- – porosty trav (kostřava, metlice, lipnice), mechy, lišejníky
- – stromy rodu Nothofagus (pabuk)

Zoogeografické areály

1) Holarktická oblast

- – většina souše Severní polokoule
- – endemické čeledi: krtkovití, bobrovití, tetřevovití, mlokovití
- – sever – soby, losy
- – arktida – medvěd lední
- – jih – aligátor severoamerický a čínský

2) Neotropická

- – Střední a Jižní Amerika
- – bohatá na hmyz a ptáky
- – chudozubí savci (lenochod, pásovec, mravenečník)
- – opice (malpovitě, kosmanovitě)
- – vačnatci
- – kočkovité šelmy (puma, jaguár)
- – ptáci (nandu, kolibřík)

3) Etiopská = paleotropická

- – v Africe na jih od Sahary
- – velcí kopytníci
- – téměř všechny čeledi šelem
- – žirafa, hroch, nosorožec, slon africký
- – ptáci (papoušek, pštros)
- – plazi (krokodýl, krajta)

4) Indomalajská = paleotropická

- – asijská monzunová oblast (Indie, Indonésie)
- – slon, nosorožec, opice
- – endemité: letucha, nártoun, gibbon
- – pestrá třída ptáků

5) Australská

- - Austrálie, Tasmánie, Nový Zéland, Nová Guinea
- - vejcorodí savci (ptakopysk, ježura, vačnatci)
- - ptáci (emu)
- - ryby (bahník australský)
- - savci importováni člověkem (králík, pes dingo)

6) Antarktická

- - Antarktida a přilehlé ostrovy
- - ptáci (tučňák, buňňák, racek)
- - tuleni